



Východomoravská pobočka České společnosti entomologické v roce 2025

Východomoravská pobočka ČSE aktuálně sdružuje 29 členů a 22 příznivců (nečlenů ČSE). Pobočku vede tříčlenný výbor ve složení Dušan Trávníček (předseda), Ondřej Konvička (místopředseda) a Eduard Ezer (člen výboru). Na schůzky a akce pobočky však průměrně přichází 10 až 15 lidí. Jedná se vesměs o ty, kteří bydlí ve Zlíně, nebo jsou ochotni přijet svým autem nebo hromadnou dopravou. Řada z nich ale žije ve větší vzdálenosti a na setkání dorazí nanejvýš sporadicky.

Pravidelné schůze členů a příznivců pobočky se konají jedenkrát měsíčně většinou každý druhý čtvrtek v kalendářním měsíci od ledna do dubna a po sezónní pauze pak zase od září do prosince. Schůze probíhají v salóнку restaurace U ševce ve Zlíně. Z uvedeného harmonogramu vyplývá, že během roku se uskuteční osm takových setkání. Zápisy z těchto schůzek jsou umístěny na webu pobočky.

Schůze se odehrávají podle osvědčeného scénáře. Začátek je stanoven na 18 hodin, do 18:30 dorazí většina účastníků. Dochází k vzájemnému předávání různě objemných krabiček s hmyzem na determinaci, popřípadě se determinovaný materiál vrací ke svému majiteli. Chovatelé hmyzu občas donesou na ukázkou i nějaký ten atraktivní tropický exemplář, který zaujme nejenom přítomné entomology, ale i obsluhující personál. Tu a tam se někdo pochlubí i nějakou novou zajímavou literaturou.

Protože tato restaurace je vyhlášená svojí kuchyní a ceny jsou zde přátelské, tak toho náležitě využíváme. I v naší pobočce platí rčení, že sytý entomolog je spokojený entomolog. Po společné večeři je vyhlášeno oficiální zahájení schůze. Výbor sděluje novinky z aktuálního dění v ČSE (debaty kolem hmyzu roku, návrhy na ocenění, entomologické dny, atp.), předkládají se návrhy na společné faunistické průzkumy, zaznívají informace o zajímavých výstavách, přednáškách a dalších akcích.

Stalo se zvykem, že i na našich setkáních někdo z přítomných vystoupí se svojí nahlášenou prezentací. Přednášky začínají vždy kolem 20:00 a v roce 2025 se jich uskutečnilo šest. Následující přehled přináší jméno přednášejícího, název přednášky a datum konání:

- Milan Veselý: *Výprava do Guatemaly*, 20. února 2025;
- Dušan Trávníček: *Jezero Prokoško – bosenské Šangri-la*, 13. března 2025;
- Michal Zapletal: *Za motýly do rakouských Alp a italských Dolomit*, 17. dubna 2025;
- Dušan Trávníček: *Chropyňský rybník – výzkum vodních brouků a vážek na nejstarším chráněném území na Kroměřížsku*, 11. září 2025;
- Lubomír Klátil: *Na skok do Maroka*, 13. listopadu 2025;
- Pavel Šnajdara: *Ohrožené a vzácné druhy brouků a motýlů lesních porostů Chřibů a možnosti jejich ochrany*, 11. prosince 2025.

Někteří členové / příznivci naší pobočky jsou zváni přednášet na rozmanitá fóra, jako jsou například muzea, akademie třetího věku či různé spolky. V roce 2025 Roman Mlejnek prezentoval čtyři přednášky pro veřejnost a Dušan Trávníček sedm. Druhý jmenovaný pak ještě přednesl příspěvek *Chropyňský rybník* na sympóziu *Roubanálíe*, který uspořádal Spolek přátel odkazu prof. Roubala a Západočeská pobočka České společnosti entomologické ve dnech 22. až 24. srpna 2025 v Chudenicích. Na konferenci *Mokřady v době klimatické změny* pořádanou časopisem *Naše Příroda* v Olomouci dne 11. listopadu 2025 vystoupil D. Trávníček s prezentací *Řeka Bečva – ráj i peklo biodiverzity*.

Každoročně pořádáme dvě entomologické exkurze pro širokou veřejnost. První vyhlášíme v jarním termínu, druhá probíhá v létě a nejinak tomu bylo i letos. Jarní akce se konala 10. května 2025 v Ptačím parku Kosteliska a přišlo na ni 15 zájemců. Trasu naplánoval D. Trávníček tak, aby se účastníci seznámili se všemi zdejšími biotopy – mokřady, pas-tviny, drobné enklávy lužního lesa a suché písčiny. Všichni další přítomní členové a příznivci pobočky (Milan Veselý,



Obr. 1. Účastníci exkurze do Ptačího parku Kosteliska. Foto D. Trávníček.

Fig. 1. Participants of the excursion to the Kosteliska Bird Park. Photo D. Trávníček.

Eduard Ezer, Vojtěch Kohout, Pavel Jáchymek a Tomáš Vojkůvka) předváděli různé metody sběru hmyzu a nalovené exempláře demonstrovali v průhledných epruvetách. Hned v první tůni se nám podařilo ulovit vodomila černého (*Hydrophilus piceus*), největšího vodního brouka na světě. Zájem široké veřejnosti přitahují především velcí zástupci hmyzu a z tohoto pohledu velkou pozornost vyvolala také krtonožka obecná (*Gryllotalpa gryllotalpa*), úspěch měl i zlatohlávek skvostný (*Protaetia speciosissima*) nebo střevlík Ulrichův (*Carabus ulrichii*). Během exkurze jsme předvedli několik desítek nejrůznějších bezobratlých živočichů a kromě toho jsme pozorovali užovku stromovou (*Zamenis longissimus*).

V sobotu 19. července jsme na místě srazu na druhou exkurzi ve Vlárském průmysku s napětím očekávali, kolik lidí sem přijde. Přeci jenom se jedná o dosti odlehlé místo. Účast nás ale mile překvapila, dorazilo kolem padesátky zájemců. Pod vedením Ondry Konvičky jsme postupovali po cestě do kopce směrem k PP Okrouhlá, která chrání komplex přírodě blízkého lesa – karpatské bučiny (*Asperulo-Fagetum*). Přítomní členové Východomoravské pobočky ČSE (Ondra Konvička, Michal Zapletal, Milan Veselý, Ludvík Bobot, Vojtěch Kohout, Tomáš Vojkůvka a Dušan Trávníček) opět předváděli nejrůznější metody sběru hmyzu a úlovky demonstrovali auditoriu.

Vedle široce rozšířených druhů jako jsou motýli okáč pýrový (*Pararge aegeria*), okáč luční (*Maniola jurtina*), perleťovec stříbropásek (*Argynnis paphia*), perleťovec prostřední (*Argynnis adippe*), babočka síťkovaná (*Araschnia levana*), babočka admirál (*Vanessa atalanta*), babočka paví oko (*Inachis io*), slimákovce dubový (*Apoda limacodes*), brouci mandelinka máťová (*Chrysolina herbacea*), kohoutek modravý (*Lema cyanella*), střevlík *Abax ovalis*, střevlík Scheidlerův (*Carabus scheidleri*), střevlík vrásčitý (*Carabus intricatus*), tesařík piluna (*Prionus coriarius*), roháček kozlík (*Dorcus parallelipipedus*), zástupců dalších hmyzích řádů – kobylka zelená (*Tettigonia viridissima*), cvrčivec révový (*Oecanthus pellucens*), srpice běžná (*Panorpa vulgaris*), pestřenka prosvítavá (*Volucella pellucens*), se nám podařilo ulovit i několik vzácných a pro tuto oblast symptomatických zástupců hmyzí fauny: roháček bukový (*Sinodendron cylindricum*), kmenař trouchový (*Uloma culinaris*), střevlík (*Abax schueppeli rendschmidtii*), širokonosec pryskyřičný (*Platyrhinus resinosus*), zdobenec zelenavý (*Gnorimus nobilis*), zdobenec měnlivý (*Gnorimus variabilis*).

Díky slunečnému dni se kolem poledních hodin začaly objevovat první exempláře tesaříků alpských (*Rosalia alpina*). Ty jsme tu pozorovali ve větším množství, protože oblast Vlárského průmysku je jedním z několika málo center jeho výskytu v ČR. Zpestřením bylo setkání s plazy a obojživelníky, zaznamenali jsme skokana štlhlého (*Rana dalmatina*), slepýše východního (*Anguis colchica*), užovku obojkovou (*Natrix natrix*) a užovku stromovou (*Zamenis longissimus*).



Obr. 2. Milan Veselý demonstruje ulovené exempláře hmyzu. Foto D. Trávníček.
Fig. 2. Milan Veselý demonstrates collected insect specimens. Photo D. Trávníček.



Obr. 3. Vodomil černý (*Hydrophilus piceus*), podle rozšířeného chodidlového článku na předních nohách se jedná o samce.
Foto M. Broklová.
Fig. 3. Great Silver Water Beetle (*Hydrophilus piceus*), male, based on the enlarged metatarsus on the front legs. Photo M. Broklová.



Obr. 4. Splešťule blátivá (*Nepa cinerea*). Foto D. Trávníček.
Fig. 4. Water-scorpion (*Nepa cinerea*). Photo D. Trávníček.



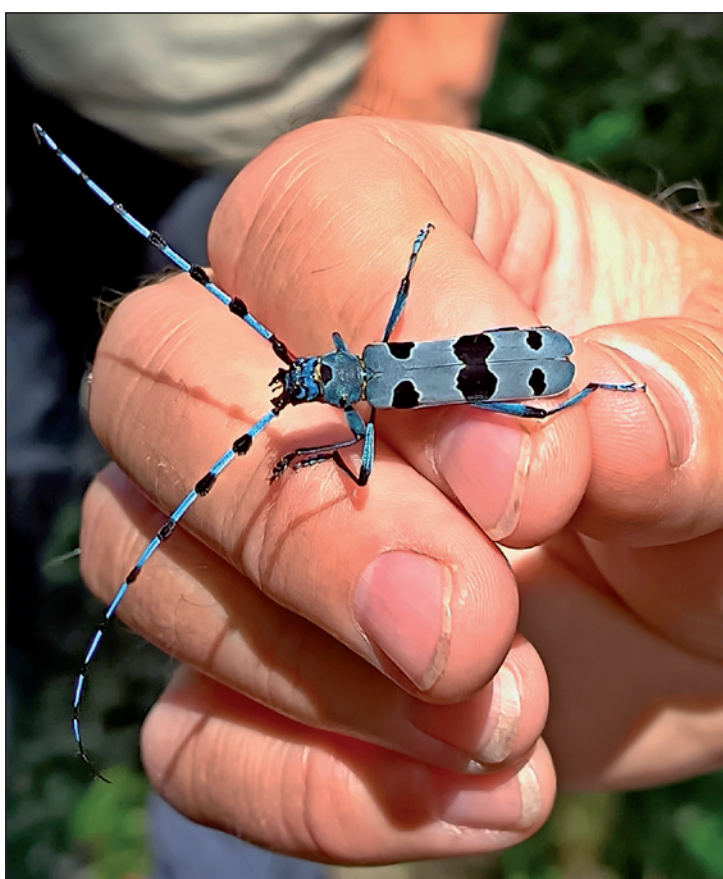
Obr. 5. Krtonožka obecná (*Gryllotalpa gryllotalpa*). Foto: M. Broklová.
Fig. 5. European Mole Cricket (*Gryllotalpa gryllotalpa*). Photo M. Broklová.



Obr. 6. Mokřad „ptačí pole“. Foto: M. Broklová.
Fig. 6. The wetland „bird field“. Photo M. Broklová.

Kromě exkurzí pod hlavičkou ČSE bývají individuálně oslovení různými institucemi členové společnosti s žádostí o entomologické vycházky. Roman Mlejnek tak podnikl exkurzi pro veřejnost ve městě Chrudim dne 25. května 2025 a Dušan Trávníček realizoval entomologickou exkurzi po bělokarpatských Kopanicích ve spolupráci s Informačním střediskem pro rozvoj Moravských Kopanic ve starém Hrozenkově dne 31. května 2025 (vycházky se účastnilo 38 zájemců nejrozličnějších věkových kategorií).

Průběžně se naši členové či příznivci věnují entomologickým průzkumům a bádáním, které v optimálním případě vedou k publikovanému výstupu, popřípadě obohatí nálezovou databázi AOPK. Přehled publikovaných prací v roce 2025, jejichž autory či spoluautory jsou členové nebo příznivci pobočky, je připojen na konci tohoto příspěvku. Z celkem deseti těchto počínů byly tři publikovány v časopise *Acta Carpathica*



Obr. 8. Tesařík alpský (*Rosalia alpina*). Foto D. Trávníček.
Fig. 8. *Rosalia Longicorn* (*Rosalia alpina*).
Photo D. Trávníček.

Occidentalis. O tom, že někteří členové Východomoravské pobočky ČSE si vydobyli uznání u odborné veřejnosti, vypovídá skutečnost, že se na ně obrací redakce odborných periodik s žádostí o recenze. Pro časopis *ZooKeys* v roce 2025 po jednom článku recenzovali Miroslav Černý a Ondřej Konvička. O. Konvička pak ještě zpracoval jednu recenzi pro časopis *Oriental Insects* a další pro *Acta Carpathica Occidentalis*. Dušan Trávníček vypracoval dvě recenze pro *Acta Rerum Naturalium* a po jedné pro *Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, přírodní vědy* a pro časopis *Acta Musei Beskidensis*; celkem bylo vypracováno osm recenzí.

Pobočka provozuje webovou stránku, která slouží jak pro interní komunikaci mezi členy a jejich příznivci, tak i pro prezentaci práce pobočky směrem k veřejnosti: www.vmpcse.cz



Obr. 7. Skupinové foto účastníků exkurze do Vlárského průsmyku. Foto D. Trávníček.

Fig. 7. Group photo of the participants of the excursion to the Vlárský průsmyk Pass. Photo D. Trávníček.

PUBLIKOVANÉ PRÁCE V ROCE 2025 (JMÉNA ČLENŮ NEBO PŘÍZNIVCŮ POBOČKY JSOU TUČNÝM PÍSMEM).

ČERNÝ M. (2025): Nové údaje o výskytu vrtalkovitých – Agromyzidae (Diptera) z CHKO Bílé Karpaty. New data on the occurrence of Agromyzidae (Diptera) in the White Carpathians PLA. *Acta Carpathica Occidentalis* 16: 26–125, 2025. (In Czech, English summary). <https://doi.org/10.62317/aco.2025.004>

ČERNÝ M. (2025): Updated Checklist of the Agromyzidae Fallén, 1810 of Czechia and Slovakia. *Biodiversity & Environment*, Vol. 17, Special Issue, Prešov, 2025: 10–17.

ČERNÝ M. & **BLAŽEJ L.** (2025). Vrtalkovití (Diptera: Acalyptratae: Agromyzidae). Mining flies (Diptera: Acalyptratae: Agromyzidae). Pp. 79–99, in **BLAŽEJ L.** & **VONIČKA P.** (eds.): Monitoring hmyzu narušených rašelinných a podmáčených smrčín po kůrovcové gradaci v Labských pískovcích (severní Čechy) I. Monitoring of insects in disturbed peat and waterlogged spruce stands after a bark beetle outbreak in the Elbe Sandstones (northern Bohemia) I. *Sborník Severočeského Muzea, Přírodní Vědy* 43.

HÁVA J., **KONVIČKA O.**, **BOBOT L.** & **BRUSTEL H.** (2025): A new *Entoxylon* Ancey, 1869 species from Spain (Coleoptera: Mycetophagidae: Esarcinae). *Faunitaxys* 13(62): 1–8. [https://doi.org/10.57800/faunitaxys-13\(62\)](https://doi.org/10.57800/faunitaxys-13(62))

KONVIČKA O. (2025): Biotopy, ochrana a rozšíření hrotaře *Mordellochroa milleri* (Coleoptera: Mordellidae) v České republice. Habitats, conservation and distribution of the tumbling flower beetle *Mordellochroa milleri* (Coleoptera: Mordellidae) in the Czech Republic. *Acta Carpathica Occidentalis* 16: 126–134. <https://doi.org/10.62317/aco.2025.005>

MLEJNEK R. (2025): Broučí klenoty mokřadů. Nové poznatky o rákosníčcích (Coleoptera: Chrysomelidae: Donaciinae), 9. (Beetle jewels of the wetlands. New research results on reed beetles (Coleoptera: Chrysomelidae: Donaciinae), 9. R. Mlejnek, Pardubice, 52 pp. (in Czech, English summary).

ŠPRYNAR P. & TRÁVNÍČEK D. (2025): První český entomolog Johann Daniel Preyssler (1768–1839) a jeho objev vodomila *Cercyon ustulatus* v oboře Hvězda. (The first Bohemian entomologist Johann Daniel Preyssler (1768–1839) and his finding of the water scavenger beetle *Cercyon ustulatus* in the Obora Hvězda/Star Game Preserve). *Bohemia centralis*, 39: 207–238 (In Czech, English summary).

TRÁVNÍČEK D. (2025): 6. Přírodní poměry, pp. 105–128. In: BARTOŠEK K., SLOBODNÍK M., ŠEBELA L., **TRÁVNÍČEK D.**, JANÁL J., MALINA M. & KOUTNÁ L.: *Kurovice v proměnách času*. Pro Obec Kurovice vydal H.R.G., spol. s r.o., Litomyšl, 214 pp. (In Czech).

TRÁVNÍČEK D., EZER E., KONVIČKA O., JÁCHYMEK P. & SYCHRA J. (2025): Vodní brouci (Coleoptera: Dryopidae, Dytiscidae, Gyrinidae, Haliplidae, Helophoridae, Heteroceridae, Hydraenidae, Hydrochidae, Hydrophilidae, Limnichidae, Noteridae, Scirtidae, Spercheidae) Ptačího parku Kosteliska. (Water beetles (Coleoptera: Dryopidae, Dytiscidae, Gyrinidae, Haliplidae, Helophoridae, Heteroceridae, Hydraenidae, Hydrochidae, Hydrophilidae, Limnichidae, Noteridae, Scirtidae, Spercheidae) of the Kosteliska Bird Park). *Acta Carpathica Occidentalis* 16: 135–161. <https://doi.org/10.62317/aco.2025.006>

ZAPLETAL M., ZAPLETALOVÁ L., SUCHÁČKOVÁ BARTOŇOVÁ A., LIPÁROVÁ ŠLANCAROVÁ J. & KONVIČKA M. 2025: Hyperdiverse insect group indicates forest encroachment a threat to the Mediterranean biodiversity hot-spot. *Biological Conservation* 313 : article number: 111529. DOI: 10.1016/j.biocon.2025.111529

DUŠAN TRÁVNÍČEK

Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, Vavrečkova 7040, CZ-760 01 Zlín, Czech Republic; e-mail: Dusan.Travnicek@muzeum-zlin.cz